

FAKULTETEN FÖR HÄLSA, NATUR- OCH TEKNIKVETENSKAP

Studieplan för utbildning på forskarnivå i folkhälsovetenskap

(Doctoral studies in Public Health Sciences)

Studieplanen är fastställd av fakultetsnämnden vid Fakulteten för samhälls- och livsvetenskaper 2007-06-14 (Dnr FAK3 2007/216) att gälla från och med 2007-07-01.
Reviderad 2011-10-24 (DEK3 74/2011), gäller från beslutsdatum.
Reviderad 2015-02-23 av fakultetsnämnden vid Fakulteten för hälsa, natur- och teknikvetenskap (Dnr: HNT 2015/51), gäller från beslutsdatum.

Studieplan för utbildning på forskarnivå i folkhälsovetenskap

Fastställd 2007-06-14, reviderad 2011-10-24 (DEK3 74/11). Reviderad 2015-02-23 (Dnr: HNT 2015/51).

Beslut om inrättande

Studieplanen är fastställd av fakultetsnämnden vid Fakulteten för samhälls- och livsvetenskaper 2007-06-14 att gälla från och med 2007-07-01.

Reviderad 2011-10-24 (DEK3 74/2011), att gälla från och med beslutsdatum. Revideringen gäller anpassning till ändring i Högskoleförordningen 2011-01-01. Reviderad 2015-02-23 (Dnr: HNT 2015/51), gäller från beslutsdatum.

Allmänna bestämmelser för utbildning på forskarnivå finns i Högskolelagen och Högskoleförordningen. Utbildning på forskarnivå vid Karlstads universitet ges i den omfattning som tillgängliga resurser medger.

1. Allmänt

Forskarskola Hälsa fungerar som samlingspunkt för doktorander som i vid mening intresserar sig för området hälsa. Forskarskolan erbjuder en kreativ forskarutbildningsmiljö i ett större sammanhang än vad ett enskilt ämne kan erbjuda. Aktiviteter inom forskarskolan stärker kvalitet och innehåll i handledning och utbildning. Forskarutbildningskurser utvecklas och erbjuds kontinuerligt inom forskarskolan. Dessutom anordnas tvärvetenskapliga seminarier och workshops.

Folkhälsovetenskap utgör sedan 1999 ett ämne vid Karlstads universitet och blev forskarutbildningsämne 2002. Folkhälsovetenskapens värdegrund utgår från WHO:s Hälsa 21 som framhåller hälsa som en grundläggande mänsklig rättighet, jämlikhet i hälsa och ett solidariskt handlingsätt mellan och inom länder samt deltagande och ansvar för enskilda grupper, institutioner, organisationer och samhället för att skapa en hälsosam utveckling. Detta innebär att människan är i stånd att skapa möjligheter för att bygga upp en hållbar hälsa genom delaktighet och ansvar i samarbete människor emellan och också för att tillvarata naturens resurser.

Hälsa och folkhälsa kan ses som ett dynamiskt tillstånd satt under ständig påverkan av yttre och inre förhållanden eller bestämningsfaktorer. På samhällsnivån är denna påverkan så komplex och svårutsägbart att en kontroll i absolut mening inte kan uppnås, men genom olika typer av interventioner kan ändå förutsättningar för hälsa påverkas och därmed stöds en positiv utveckling för befolkningen. Folkhälsovetenskapen studerar hälsotillståndet och dess förändringar och fördelning i befolkningen och de faktorer som inverkar samt hur man påverkar hälsoutvecklingen och klyftorna i hälsa mellan olika grupper i samhället. Folkhälsovetenskapen använder gränsöverskridande forskningsansatser och fokuserar speciellt livsvillkorens, levnadsvanornas, miljöns, samhällstrukturens och hälsosystemens betydelse för hälsoutvecklingen. Kunskaper och kompetenser skapas för hälsofrämjande arbete och förebyggande av sjukdom och skada och för kritisk värdering av effekter av olika åtgärder.

Forskarutbildningen i folkhälsovetenskap skall förbereda för en forskarkarriär inom akademien såväl som att ge professionell kompetens för arbetsuppgifter utanför akademien. Folkhälsovetenskapen ligger till grund för det praktiska folkhälsoarbetet som utförs i t ex landstings- och primärkommuner, myndigheter, privata företag samt andra nationella och internationella organisationer. Utbildningen öppnar således flera möjligheter till yrkesval i kvalificerade befattningar inom offentlig verksamhet, näringsliv och internationellt arbete.

I enlighet med Karlstads universitets policy för jämställdhet skall genusperspektivet beaktas i utbildningen på forskarnivå. Doktoranden skall även få insikter om mångvetenskapliga arbetsätt och erfarenheter av möten över traditionella ämnesgränser.

2. Utbildningens mål

2.1 Allmänna mål

Studieplan för utbildning på forskarnivå i folkhälsovetenskap

Fastställd 2007-06-14, reviderad 2011-10-24 (DEK3 74/11). Reviderad 2015-02-23 (Dnr: HNT 2015/51).

Allmänna mål för utbildning på forskarnivå beträffande kunskap och förståelse, färdighet och förmåga, samt värderingsförmåga och förhållningssätt, anges i Examensordningen (Högskoleförordningen, bilaga 2, SFS 2006:1053):

Kunskap och förståelse

För licentiatexamen skall doktoranden

- visa kunskap och förståelse inom forskningsområdet, inbegripet aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av detta samt fördjupad kunskap i vetenskaplig metodik i allmänhet och det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.

För doktorsexamen skall doktoranden

- visa brett kunnande inom och en systematisk förståelse av forskningsområdet samt djup och aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av forskningsområdet, och
- visa förtrogenhet med vetenskaplig metodik i allmänhet och med det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.

Färdighet och förmåga

För licentiatexamen skall doktoranden

- visa förmåga att kritiskt, självständigt och kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar, att planera och med adekvata metoder genomföra ett begränsat forskningsarbete och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och därigenom bidra till kunskapsutvecklingen samt att utvärdera detta arbete,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt klart presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt, och
- visa sådan färdighet som fordras för att självständigt delta i forskning och utvecklingsarbete och för att självständigt arbeta i annan kvalificerad verksamhet.

För doktorsexamen skall doktoranden

- visa förmåga till vetenskaplig analys och syntes samt till självständig kritisk granskning och bedömning av nya och komplexa företeelser, frågeställningar och situationer,
- visa förmåga att kritiskt, självständigt, kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar samt att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och att granska och värdera sådant arbete,
- med en avhandling visa sin förmåga att genom egen forskning väsentligt bidra till kunskapsutvecklingen,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt,
- visa förmåga att identifiera behov av ytterligare kunskap, och
- visa förutsättningar för att såväl inom forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och stödja andras lärande.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För licentiatexamen skall doktoranden

- visa förmåga att göra forskningsetiska bedömningar i sin egen forskning,
- visa insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att ta ansvar för sin kunskapsutveckling.

För doktorsexamen skall doktoranden

- visa intellektuell självständighet och vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar, och
- visa fördjupad insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används.

Studieplan för utbildning på forskarnivå i folkhälsovetenskap

Fastställd 2007-06-14, reviderad 2011-10-24 (DEK3 74/11). Reviderad 2015-02-23 (Dnr: HNT 2015/51).

Vetenskaplig uppsats/ Vetenskaplig avhandling(doktorsavhandling)

För licentiatexamen skall doktoranden ha fått en vetenskaplig uppsats om minst 60 högskolepoäng godkänd.

För doktorsexamen skall doktoranden ha fått en vetenskaplig avhandling (doktorsavhandling) om minst 120 högskolepoäng godkänd.

(Högskoleförordningen, examensordningen)

3. Behörighet

För att bli antagen till utbildning på forskarnivå krävs det att den sökande har grundläggande behörighet och den särskilda behörighet som högskolan kan ha föreskrivit, och bedöms ha sådan förmåga i övrigt som behövs för att tillgodogöra sig utbildningen (Högskoleförordningen, 7 kap, § 35).

3.1 Grundläggande behörighet

Grundläggande behörighet har den som har avlagt en examen på avancerad nivå, fullgjort kursfordringar om minst 240 högskolepoäng, varav minst 60 högskolepoäng på avancerad nivå, eller som på annat sätt inom eller utom landet har förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper. Högskolan får för en enskild sökande medge undantag från kravet på grundläggande behörighet om det finns särskilda skäl. (Högskoleförordningen, 7 kap, § 39).

3.2 Särskild behörighet

Särskild behörighet att antas till forskarutbildningen i folkhälsovetenskap har den som avlagt minst magisterexamen i folkhälsovetenskap eller annan inriktning som prövas likvärdig.

3.3 Övergångsbestämmelser

Den som före den 1 juli 2007 uppfyller kraven på grundläggande behörighet för tillträde till forskarutbildning skall även därefter anses ha grundläggande behörighet för tillträde till utbildning på forskarnivå, dock längst till utgången av juni 2015.” (SFS 2006:1053)

4. Antagning

Ansökan om antagning till utbildning på forskarnivå sker i den ordning som fastställts av universitetsstyrelsen vid Karlstads universitet.

5. Urval

Urval bland behöriga sökande till utbildningen på forskarnivå görs med hänsyn till den bedömda förmågan att framgångsrikt bedriva sådan utbildning. Urvalet baseras på den sökandes tidigare studieresultat med betoning på kvaliteten hos de självständiga skriftliga arbeten av forsknings- och utredningskaraktär som tidigare ingått i utbildningen i synnerhet på avancerad nivå, sökandes språkfärdighet, avsikt att närvara och delta i ämnets forskningsmiljö samt att sökandes forskningsinriktning svarar mot befintlig handledarkapacitet och inriktningen inom ämnet.

6. Utbildningens innehåll och uppläggning

Utbildningen på forskarnivå kan genomföras med sikte på doktorsexamen respektive licentiatexamen. Doktorsexamen innebär en utbildningstid på fyra år, motsvarande 240 högskolepoäng (hp), och licentiatexamen innebär en utbildningstid på två år, motsvarande 120 hp.

Utbildningen innehåller kurser och ett självständigt arbete (vetenskaplig avhandling respektive uppsats). För doktorsexamen omfattar kursdelen 60 hp och doktorsavhandlingen 180 hp. För licentiatexamen omfattar kursdelen 30 hp och den vetenskapliga uppsatsen 90 hp.

6.1 Kurser

Studieplan för utbildning på forskarnivå i folkhälsovetenskap

Fastställd 2007-06-14, reviderad 2011-10-24 (DEK3 74/11). Reviderad 2015-02-23 (Dnr: HNT 2015/51).

Universitetsgemensamma kurser skall ingå i den omfattning som lokala föreskrifter om utbildning på forskarnivå anger.

Universitetsgemensamma obligatoriska kurser

För licentiatexamen

- Vetenskapernas filosofi och historia, 7,5 hp.

För doktorsexamen

- Vetenskapernas filosofi och historia, 7,5 hp
- Att kommunicera vetenskap 4,5 hp.

Ämnesspecifika obligatoriska kurser

Ämnesteoretiska kurser för licentiatexamen skall omfatta 12 hp och för doktorsexamen 19,5 hp. Metodkurserna för licentiatexamen skall omfatta 7,5 hp för licentiatexamen och 15 hp för doktorsexamen. Ämnesspecifika kurser väljs enligt följande:

För licentiatexamen

- Forskningsetik 4,5 hp
- Folkhälsovetenskaplig problematisering 7,5 hp
- Epidemiologi och biostatistik eller Kvalitativ metodik (beroende av metodval) 7,5 hp.

För doktorsexamen

- Hälsa ur ett flervetenskapligt perspektiv 7,5 hp
- Forskningsetik 4,5 hp
- Folkhälsovetenskaplig problematisering 7,5 hp
- Epidemiologi och biostatistik 7,5 hp
- Kvalitativ metodik 7,5 hp.

Seminarier

Doktorandseminarier genomförs kontinuerligt, där doktoranden har möjligheter att presentera planeringen av avhandlingsarbetet, artiklar klara för insändning och planering av ramberättelsen. Doktoranden skall göra presentationer vid minst fem tillfällen för doktorsexamen och minst två tillfällen för licentiatexamen samt vara opponent vid minst ett tillfälle. Doktoranden förväntas att delta i forsknings- och litteraturseminarier inom det egna och relevanta ämnesområden. Aktivt deltagande kan, efter examinatorns bedömning, ge upp till 1,5 högskolepoäng per läsår, dock maximalt 6 högskolepoäng för doktorsexamen och 3 högskolepoäng för licentiatexamen.

Konferenser

Aktivt deltagande (föredrag eller poster) på internationella konferenser omfattande minst 2 dagar kan, efter examinatorns bedömning, ge 1,5 högskolepoäng, dock maximalt 3 högskolepoäng för doktorsexamen och 1,5 högskolepoäng för licentiatexamen.

Examinator avgör om någon av de universitetsgemensamma obligatoriska kurserna eller de ämnesspecifika kurserna kan bytas ut mot en likvärdig kurs för licentiat- och doktorsexamen. Relevanta valfria kurser väljs i samråd med handledare och examinator. Valet av forskarutbildningskurser utgår från doktorandens forskningsinriktning.

6.2 Doktorsavhandling och licentiatuppsats

Doktoranden skall utarbeta en vetenskaplig avhandling för doktorsexamen respektive en vetenskaplig uppsats för licentiatexamen. Avhandling och licentiatuppsats kan antingen vara ett vetenskapligt sammanhängande verk d.v.s. en monografi eller en sammanläggningsavhandling. Det senaste alternativet förordas av ämnet. Uppsatsen skall försvaras vid ett licentiatseminarium. Avhandlingen skall försvaras vid en offentlig disputation. För mer information se gällande policydokument "Regler för doktorsavhandling och disputation" och "Regler för licentiatuppsats".

Ämnet för avhandlingen väljs i samråd med handledare och examinator. Det bör rymmas inom ämnet folkhälsovetenskapens uttalade profilområden. Avhandlingens ramberättelse kan författas på ett

Studieplan för utbildning på forskarnivå i folkhälsovetenskap

Fastställd 2007-06-14, reviderad 2011-10-24 (DEK3 74/11). Reviderad 2015-02-23 (Dnr: HNT 2015/51).

skandinaviskt språk eller engelska. Vetenskapliga delarbeten ska skrivas på engelska och skall vara publicerade, alternativt i manuskriptform ämnade för publicering, i internationella vetenskapliga tidskrifter med ”peer review”-system.

6.3Handledning

Den som antagits till utbildning på forskarnivå har rätt till handledning enligt gällande antagningsordning för forskarutbildning vid Karlstads universitet.

6.4 Individuell studieplan

Vid studiernas början skall doktoranden i samråd med sina handledare upprätta en individuell studieplan inom sex månader. Studieplanen skall innehålla en tidsmässigt realistisk planering för utbildningen på forskarnivå samt för handledning. Planen skall också innehålla en introduktion till forskningsområdet, problemformulering, forskningsarbetets syfte, metodiska och teoretiska utgångspunkter samt aktuella forskningsetiska överväganden.

Den individuella studieplanen skall kontinuerligt (minst en gång per år) följas upp med kommentarer och eventuella korrigeringar i skriftlig form. Vid uppföljningen av den individuella studieplanen bedömer också huvudhandledaren och examinatorn, när doktoranden uppfyllt 50 respektive 80 procent av avhandlingsarbetet. För mer information se ämnets policydokument Kvalitetssäkring av avhandlingsarbetet inför doktorsexamen.

6.5 Examination

Examination av kurser sker enligt gällande kursplaner. Vetenskaplig avhandling, respektive licentiatuppsats examineras enligt högskoleförordningen (Kap. 6, §§ 33-34), samt gällande policydokument vid Karlstads universitet.